

Raision kaupungin lausunto Turun raitiotien yleissuunnitelmasta Satama-Varissuo

Kaupunginhallitus 21.08.2023 § 268
820/08.00.00/2023

Valmistelija: kaupunkikehitysjohtaja Samu Mattila, kaupunginarkkitehti Emma Kaitaa, maankäyttöjohtaja Joonas Kärkkäinen, tekninen johtaja Timo Oja ja kaupungininsinööri Mikko Kunttu, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Tiivistelmä

Turun kaupunginhallitus pyytää Raision kaupungin lausuntoa Turun raitiotien yleissuunnitelmaan Satama-Varissuo liittyen. Saadut lausunnot palvelevat Turun kaupunginhallituksen päätöksentekoa raitiotiesuunnittelun jatkamisesta. Raision kaupunki näkee yleissuunnitelmavaiheessa olevan raitiotieratkaisun keskuskaupungin sekä seudun kehittämisen ja kehittymisen kannalta keskeisenä hankkeena.

Selostus asiasta

Turun kaupunginhallitus pyytää Raision kaupungin lausuntoa Turun raitiotien yleissuunnitelmaan Satama-Varissuo liittyen. Saadut lausunnot palvelevat Turun kaupunginhallituksen päätöksentekoa raitiotiesuunnittelun jatkamisesta. Lausunto tulee antaa kirjallisesti 22.8.2023 mennessä.

Raitiotien yleissuunnitelma Satama-Varissuo on valmistunut. Päätöksenteon tueksi Turun raitiotien yleissuunnitelman tarkennuksesta pyydetään lausuntoja ja yleissuunnitelmaan voidaan tehdä lausuntojen perusteella täydennyksiä ennen kaupunginhallituksen syksyn 2023 päätöksentekoa toteutussuunnittelupäätöstä koskien. Tällöin päätetään myös raitiotien reitistä. Turun kaupunginvaltuusto tekee lopullisen investointipäätöksen raitiotien toteutussuunnitelman, tarkentuvien vaikutusarvioiden ja vahvistuneen kustannusarvion perusteella. Toteutussuunnitelmien rinnalla laaditaan tarvittavat asemakaavanmuutokset ja katusuunnitelmat. Tämän hetken arvion mukaan investointipäätös voisi ajoittua loppuvuodelle 2025.

Turun raitiotiehanke-esittely

Raitiotie on kokonaisvaltainen kaupunkikehityshanke, joka määrittää Turun ja kaupunkiseudun kehitystä vuosikymmenien päähän. Raitiotie yhdistyy Turun kaupungille tärkeisiin strategisiin tavoitteisiin ja hankkeisiin, kuten Tiedepuistoon, keskustan kehittämiseen ja Tunnin junaan. Raitiotie on osa yleiskaavan joukkoliikenteen laatukäytäväverkostoa ja siten keskeinen osa Turun liikennejärjestelmää. Raitiotietä on verrattu yleissuunnitelmassa runkobussijärjestelmään. Infrastruktuuri-investointien suuruudeksi on arvioitu runkobussijärjestelmässä 95 miljoonaa euroa ja raitiotiellä Satama-Varissuo 333 miljoonaa euroa. Valtion osuudeksi raitiotien infrastruktuuri-investoinneista on oletettu 30 %. Raitiovaunujen hankintakustannus 39 miljoonaa euroa on laskelmissa kuoletettu liikennöintikustannusten yhteydessä.

Raitiotie vastaa arvioiden mukaan runkobussivaihtoehtoa paremmin asetettuihin tavoitteisiin kaupungin kilpailukyvyyn, kasvun ja vetovoiman, kestäväen kaupunkirakenteen, sujuvan liikennejärjestelmän ja houkuttelevan joukkoliikenteen sekä kaupungin asukkaiden viihtyvyyden ja hyvinvoinnin osalta. Raitiotie on strateginen tulevaisuuden investointi, joka vauhdittaa kaupunkikehitystä. Raitiotie tuo ennakoitavuutta ja vahvistaa

luottamusta Turun alueen pitkäjänteiseen kehittämiseen. Muun muassa Tampereella kaupunkikehitys raitiotien varrella on ollut odotettua nopeampaa. Mikäli Satama-Varissuo raitiotien tuoma lisäkasvu Turussa olisi 10000 - 15000 asukasta, voisi raitiotie alustavan laskelman perusteella olla kuntatalouden näkökulmasta kannattavampi vaihtoehto. Laskelmat tulevat tarkentumaan suunnittelun seuraavissa vaiheissa.

Satama-Varissuo raitiotien reitiksi suositellaan linjausta, joka kulkee Satamasta Humalistonkatua Kauppatorille päätyen Varissuolla Pelttarinkadulle. Tuomiokirkon kohdalla suositellaan Uudenmaankatu-Hämeenkatu reittiä kulkevaa linjausta. Raitiotien varikko on suunniteltu Iso-Heikkilään Kiertotähdentien päähän.

Turku toivoo erityisesti kannanottoja seuraaviin kysymyksiin:

- Miten näette raitiotien vaikuttavan Turun ja seudun kehitykseen muun muassa vetovoiman, kaupunkikehityksen ja liikkumisen osalta?
- Kannatatteko raitiotien ensimmäisen vaiheen rakentamista Satama-Varissuo reitille suositellulla linjauksella?
- Miten suhtaudutte raitiotien laajentamiseen seudulliseksi Turun naapurikuntiin?
- Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät keinot Turun seudun joukkoliikenteen ja Turun kaupunkiliikenteen kehittämiseen seuraavan kymmenen vuoden aikana ja pidemmällä aikavälillä?

Lausunnon voi jättää myös taho, joka ei virallisesti ole lausunnonantajien joukossa.

Raision lausunto

Raision kaupunki suhtautuu positiivisesti sekä Turun sisäiseen että seudulliseen joukkoliikenteen kehittämiseen. Raision näkökulmasta on erityisen tärkeää huomioida olemassa olevien järjestelmien ja rakenteiden hyödyntäminen osana kokonaisuutta. Tällaisia rakenteita ovat tuleva Fölin runkobussilinjaston uudistus sekä olemassa olevien raiteiden kehittäminen henkilöjunaliikennöintiä Turku-Raisio -väliä varten.

Raitiotien ensimmäinen vaihe palvelee alkuvaiheessa selkeimmin Turun sisäistä liikennöintiä ja pendelöintiä. Uudet joukkoliikennevälineet vapauttavat olemassa olevista rakenteista välityskapasiteettia, jolla on myös seudullisesti merkitystä. On keskeistä, että raitiotie kytkeytyy seudullisesta näkökulmasta tärkeisiin liikenteellisiin solmukohtiin mahdollistaen loogiset ja sujuvat matkaketjut. Tällaisia solmukohtia ovat Raision näkökulmasta esimerkiksi tuleva Matkakeskus, Fölin seutulinjat sekä kansallinen rautatieverkosto.

- Miten suhtaudutte raitiotien laajentamiseen seudulliseksi Turun naapurikuntiin?

Periaatetasolla Raision kaupunki näkee kannatettavana raitioliikenteen laajentamisen Turun seudun rakennemallin mukaisesti Raisioon. Taloudelliset mahdollisuudet lähteä hankkeeseen riippuvat hankkeen ensimmäisten vaiheiden toteutumisesta, investointikustannuksista ja kaupungin kasvusta. Raision keskustan ja Nuorikkalaan suunnitteilla olevan kaukoliikenteen rautatieaseman kytkeytyminen raitiotieliikenteeseen

olisi merkittävä parannus läntisen Turun seudun liikennejärjestelmään. Raitioliikenteen jatkamisen Raisioon, keskustan kautta Raision rautatieasemalle, on vuonna 2015 arvioitu maksavan alustavien ja karkeiden arvioiden mukaan 70-100 M€. Raisio ei ole vielä tehnyt raitiohankkeesta perusteellisempaa kustannusarviota eikä kustannushyötyanalyysiä. Raisio seuraa tarkasti Tampereen kehyskaupunkien raitiotienhankkeiden onnistumista.

Kaavoituksen näkökulmasta Raision kaupunki on huomionnut omassa vuonna 2018 valmistuneessa Keskustavisiossaan sekä tulevassa keskustan kehittämisessään joukkoliikenteen ohjautumisen ydinkeskustaan. Niin Keskikaupungin osayleiskaavassa, keskustavisiossa kuin kaupungin muissa suunnitelmissa kaupungin ydinkeskusta toimii joukkoliikenteen laaja-alaisena keskittymänä ja sisältää joukkoliikenteen kehittämiskäytävän raitiotien ratavarauksineen. Tuoreessa E18 keskikaupungin asemakaavassa on huomioitu valtakunnalliset liikennejärjestelmät ja pyritty varmistamaan edellytykset erilaisille liikennemuodoille kattavasti.

Maankäytön ja täydennysrakentamisen näkökulmasta keskeisimmät kehityspotentiaalia sisältävät alueet sijoittuvat vireillä olevalle Raision keskustan asemakaava-alueelle sekä jo nykyiselläänkin joukkoliikenteen pääväylänä toimivan Raisiontien varrelle. Mahdollisella raitiotiehankeella on selkeästi positiivisia vaikutuksia täydennysrakentamisen kiinnostavuutta, määrää ja laatua ajatellen.

Turun seudun tärkeimmät joukkoliikenteen ja kaupunkiliikkumisen kehittämiskeinot tulevaisuudessa ovat lähijunaliikenteen kehittäminen olemassa olevilla raiteilla, kaukojunaliikenteen ulottaminen Raision uudelle asemalle, raitiotieinvestoinnit, Fölin runkolinjauudistus ja pendelöintiä edistävien pikapyöräteiden kehittäminen.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Eero Vainio
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus antaa lausuntopyyntöön esittelytekstin mukaisen Raision lausunnon. Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.